

PREDLOG OSNOVE
ZA VOĐENJE PREGOVORA ZA ZAKLJUČIVANJE
SPORAZUMA
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
SAVJETA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE
O SARADNJI U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BILJA

Podgorica, februar 2023. godine

I USTAVNI OSNOV

Osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o saradnji u oblasti zdravstvene zaštite bilja sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora na principima i pravilima međunarodnog prava, saraduje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II OCJENA STANJA ODNOSA SA REPUBLIKOM ALBANIJOM

Crna Gora i Republika Albanija imaju prijateljske i sadržajne odnose, koji su dodatno osnaženi savezništvom u NATO, te čvrsto povezani ekonomskom saradnjom i brojnim potencijalima za njihovo dalje unapređenje. Dvije zemlje održavaju redovan politički dijalog i imaju dinamičnu ekonomsku saradnju, robnu razmjenu na visokom nivou i porast broja stranih direktnih investicija važi za obje zemlje. Sadržajna saradnja ostvaruje se u mnogim oblastima, a činjenica da dvije zemlje dijele granice bez otvorenih spornih pitanja svjedoči o dobrosusjedskim odnosima.

III RAZLOZI ZA ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Na osnovu Međunarodne konvencija o zaštiti bilja, sastavljene 6. decembra 1951. godine u Rimu, izmijenjene Rezolucijom od strane FAO Konferencije na 29. zasjedanju 17. novembra 1997. godine, propisano je:

Članom 8, da će potpisnice u ostvarivanju ciljeva ove Konvencije saradivati jedna sa drugom u najvećoj mogućoj mjeri, a posebno će:

- a) saradivati u razmjeni informacija o štetnim organizmima bilja, posebno u izvještavanju o prisustvu, pojavi ili širenju štetnih organizmima bilja koje mogu predstavljati neposrednu ili potencijalnu opasnost, i to u skladu sa postupcima koje utvrdi Komisija;
- b) učestvovati, toliko koliko je to praktično, u bilo kojoj kampanji za borbu protiv štetnih organizmima bilja koje mogu ozbiljno ugroziti proizvodnju usjeva, te je potrebna međunarodna akcija da bi se djelovalo u hitnim slučajevima i
- c) saradivati, u onoj mjeri u kojoj je to praktično, na obezbjeđivanju tehničkih i bioloških informacija neophodnih za analizu rizika od štetnih organizmima bilja.

Član 16, da će Ugovorne strane, radi rješavanja posebnih problema u zaštiti bilja, kojima je potrebno posvetiti naročitu pažnju, zaključiti dopunske sporazume. Takvi sporazumi mogu se primjenjivati na određena područja, određene štetne organizme, određeno bilje i biljne proizvode, kao i na određene načine međunarodnog prevoza bilja i biljnih proizvoda ili na drugi način upotpunjavati odredbe ove Konvencije. Svaki takav dopunski sporazum stupiće na snagu za svaku od ugovornih strana o kojima se radi nakon njegovog prihvatanja u skladu sa odredbama tog dopunskog sporazuma. Dopunski sporazumi promovisaće namjeru ove Konvencije i biće usklađeni sa načelima i odredbama ove Konvencije kao i načelima transparentnosti, ne-diskriminacije i izbjegavanja prikrivenih ograničenja, posebno u međunarodnoj trgovini.

IV OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI

Sporazumom se podstiče međusobna saradnja u oblasti zdravstvene zaštite bilja, poboljšava zaštita teritorija od unošenja karantinskih štetnih organizama bilja u nastojanju da se ograniče gubitci koji nastaju kao posljedica njihovog djelovanja i da olakša međusobna trgovina i razmjena bilja i biljnih proizvoda.

Ugovorne strane će obaviještavati jedna drugu o Listama karantinski štetnih organizama bilja kao i o specifičnim karantinskim zahtjevima (fitosanitarne zabrane, ograničenja i uslovi), koji se odnose na uvoz ili provoz bilja i biljnih proizvoda, kao i o svim promjenama na Listi, na vrijeme i pisanim putem, prije njihovog stupanja na snagu.

Sporazumom se definiše da se nadležni organi ugovornih strana izvještavaju međusobno, bez kašnjenja, o značajnim promjenama o pojavi karantinski štetnih organizama bilja, kao i o preduzetim mjerama o suzbijanju istih.

Definisano je, takođe, da će nadležni organi ugovornih strana osigurati da se izvoz i provoz pošiljki u/kroz državnu teritoriju ugovorne strane sprovodi u skladu sa zakonskim odredbama zemlje uvoznice ili zemlje kroz koju se odvija provoz.

U slučajevima kada pošiljka koja se izvozi i koja podliježe zdravstvenom pregledu treba biti praćena sertifikatom o zdravstvenom stanju bilja on će biti izrađen u skladu sa modelom opisanim u međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja i koji je izdat od nadležnog organa ugovorne strane, a fitosertifikat (sertifikat o zdravstvenom stanju bilja) ne isključuje pravo zemlje uvoznice da zdravstveni pregled sprovede na odgovarajući način i preduzme potrebne mjere

Sporazum sadrži i odredbe o graničnim prelazima kroz koje se odvija uvoz, izvoz i provoz pošiljki, kao i postupanja ako se pri zdravstvenom pregledu nađu karantinski štetni organizmi bilja ili ako se utvrdi povreda propisa iz područja zaštite bilja zemlje uvoznice, kada nadležni organ ugovorne strane ima ovlaštenje da odbije uvoz pošiljke ili da uništi takvu pošiljku ili da preduzme druge potrebne zdravstvene mjere.

Sporazum predviđa da nadležni organi: razmjenjuju propise o zaštiti bilja, najkasnije dva mjeseca od njihovog stupanja na snagu; da podstiču razmjenu stručnjaka s ciljem upoznavanja organizacije biljne zaštite, kao i iskustva i naučna dostignuća iz područja zaštite bilja; da razmjenjuju informacije o svim važnim stručnim časopisima, monografijama i publikacijama iz područja zaštite bilja koja se izdaju u njihovim državama.

Sporazum sadrži i odredbe koje propisuju da u svrhu ubrzanja prevoza i smanjenja rizika od unošenja karantinskih štetnih organizama bilja, zdravstveni pregled u slučaju obostranog odobrenja, mogu obaviti nadležni organi jedne ugovorne strane na teritoriji druge ugovorne strane, a da postupak i druge uslove zdravstvenog pregleda utvrđuju nadležni organi ugovornih strana za svaki pojedini slučaj.

Sporazum predviđa da u svrhu rješavanja određenih pitanja nastalih u vezi sa sprovođenjem samog Sporazuma, ako je to potrebno nadležni organi ugovornih strana organizuju zajedničke sastanke. Sastanci će se održavati naizmjenično u Crnoj Gori i u Republici Albaniji. Vrijeme i mjesto održavanja svakog sastanka utvrdiće se na osnovu međusobnog dogovora, a da svaka ugovorna strana sama snosi troškove svoje delegacije. Dodatno, sporove koji mogu nastati sprovođenjem ovog Sporazuma rješavaće mješovita komisija stručnjaka obadvije ugovorne strane. Ukoliko se ne postigne željeni ishod, sporovi će se riješiti diplomatskim putem.

V STAVOVI I MIŠLJENJA ZAINTERESOVANIH ORGANA

Ministarstvo vanjskih poslova iz okvira svojih nadležnosti nema primjedbi na nacrt Sporazum.

VI PROCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE UGOVORA

Za izvršenje ovog Sporazuma nije potrebno da se obezbijede dodatna finansijska/budžetska sredstva.

VII POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Zaključivanje ovog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VIII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE I TROŠKOVI PREGOVORA

Pregovori za zaključivanje ovog sporazuma će se voditi diplomatskim putem, pa za vođenje pregovora nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva.

Prilog:

- Mišljenje
- Nacrt sporazuma

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE**

I

**SAVJETA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE
O SARADNJI U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BILJA**

Vlada Crne Gore i Savjet Ministara Republike Albanije (u daljem tekstu: Ugovorne strane)

U ŽELJI da podstaknu međusobnu saradnju u oblasti zdravstvene zaštite bilja;

U NASTOJANJU da poboljšaju zaštitu svojih teritorija od unošenja karantinskih štetnih organizama bilja i da ograniče gubitke koji nastaju kao posljedica njihovog djelovanja;

KAKO BI SE olakšala međusobna trgovina i razmjena bilja i biljnih proizvoda, sporazumjele su se sljedeće:

Član 1.

Nadležni organi Ugovornih strana za sprovođenje ovog Sporazuma su:

- U Crnoj Gori: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
  sa sjedištem u Podgorici
- U Republici Albaniji: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
  sa sjedištem u Tirani

Član 2.

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) bilje – živo bilje i biljni dijelovi uključujući i sjeme koje je namijenjeno za sjetvu, a ne za konzumiranje i preradu;
- b) biljni proizvodi - neprerađeni materijal biljnog porijekla (uključujući i zrno) i prerađeni proizvodi koji usljed načina njihove prerade mogu stvoriti rizik od širenja štetnih organizama bilja;
- c) štetni organizmi bilja – svaki oblik biljnog i životinjskog svijeta kao i svaki patogeni agens štetan ili potencijalno štetan za bilje i biljne proizvode;
- d) karantinski štetni organizmi bilja – štetni organizmi bilja koji su potencijalno opasni za privredu zemlje uvoznice, koje u njoj ne postoje ili postoje, ali nisu široko rasprostranjeni, pod aktivnom su kontrolom i efikasno se suzbijaju.

Član 3.

Ugovorne strane će obavijestiti jedna drugu o Listama karantinski štetnih organizama bilja kao i o specifičnim karantinskim zahtjevima (fitosanitarne zabrane, ograničenja i uslovi) koji se odnose na uvoz ili provoz bilja i biljnih proizvoda.

Sve promjene Listi iz stava 1 ovog člana biće na vrijeme i pismeno dostavljene drugoj Ugovornoj strani, prije njihovog stupanja na snagu.

Član 4.

Nadležni organi Ugovornih strana izvještavaće se međusobno, bez kašnjenja, o značajnim promjenama o pojavi karantinski štetnih organizama bilja, kao i o preduzetim mjerama o suzbijanju istih.

Član 5.

Nadležni organi Ugovornih strana osiguraće da se izvoz i provoz pošiljki u/kroz državnu teritoriju ugovorne strane sprovodi u skladu sa zakonskim odredbama zemlje uvoznice ili zemlje kroz koju se odvija provoz.

Član 6.

Svaka pošiljka koja se izvozi i koja podliježe zdravstvenom pregledu treba biti praćena sertifikatom o zdravstvenom stanju bilja koji je izrađen u skladu sa modelom opisanim u međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja i koji je izdat od nadležnog tijela Ugovorne strane.

Sertifikat o zdravstvenom stanju bilja ne isključuje pravo zemlje uvoznice da zdravstveni pregled sprovede na odgovarajući način i preduzme potrebne mjere.

Član 7.

Nadležni organi Ugovornih strana obavještice jedna drugu o graničnim prelazima kroz koje se odvija uvoz, izvoz i provoz pošiljki.

Član 8.

Ako se pri zdravstvenom pregledu nađu karantinski štetni organizmi bilja ili se utvrdi povreda propisa iz područja zaštite bilja zemlje uvoznice, nadležni organ ugovorne strane ima ovlaštenje da odbije uvoz pošiljke ili da uništi takvu pošiljku ili da preduzme druge potrebne zdravstvene mjere.

Član 9.

Nadležni organi Ugovornih strana će:

- a) razmjenjivati pravne propise o zaštiti bilja, najkasnije dva mjeseca od njihovog stupanja na snagu;
- b) podsticati razmjenu stručnjaka s ciljem upoznavanja organizacije biljne zaštite, kao i iskustva i naučna dostignuća iz područja zaštite bilja;
- c) razmjenjivati informacije o svim važnim stručnim časopisima, monografijama i publikacijama iz područja zaštite bilja koja se izdaju u njihovim državama.

Član 10.

U svrhu ubrzanja prevoza i smanjenja rizika od unošenja karantinskih štetnih organizama bilja, zdravstveni pregled u slučaju obostranog odobrenja, mogu obaviti nadležni organi jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane.

Postupak i druge uslove zdravstvenog pregleda utvrdiće nadležni organi Ugovornih strana za svaki pojedini slučaj.

Član 11.

U svrhu rješavanja određenih pitanja nastalih u vezi sa sprovođenjem ovog Sporazuma, ako je to potrebno nadležni organi Ugovornih strana organizovaće zajedničke sastanke. Sastanci će se održavati naizmjenično u Crnoj Gori i u Republici Albaniji. Vrijeme i mjesto održavanja svakog sastanka utvrdiće se na temelju međusobnog dogovora.

Svaka Ugovorna strana sama snosi troškove svoje delegacije.

Član 12.

Sporove koji mogu nastati sprovođenjem ovog Sporazuma rješavaće mješovita komisija stručnjaka obadvije Ugovorne strane. Ukoliko se ne postigne željeni ishod, sporovi će se riješiti diplomatskim putem.

Član 13.

Ovaj Sporazum ne utiče na prava i obaveze Ugovornih strana koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma u kojima su one Ugovorne strane.

Član 14.

Ovaj Sporazum stupa na snagu trideseti dan od dana prijema zadnjeg obavještenja upućenog diplomatskim putem od strane jedne Ugovorne strane drugoj o ispunjavanju uslova koji su predviđeni nacionalnim zakonodavstvom za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Ovaj Sporazum zaključuje se na period od 5 godina te se automatski produžava na slijedeći petogodišnji period, ukoliko ga jedna od Ugovornih strana ne otkáže pismeno, diplomatskim putem, najkasnije 6 mjeseci prije isteka navedenog perioda.

Sastavljeno u Podgorici, _____ godine u dva originalna primjerka na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta jednako vjerodostojna. U slučaju nesporazuma u tumačenju, engleski tekst će biti mjerodavan.

**ZA VLADU
CRNE GORE**

**ZA SAVJET MINISTARA REPUBLIKE
ALBANIJE**

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO
AND
THE COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA
ON CO-OPERATION IN PLANT PROTECTION FIELD

The Government of Montenegro and the Council of Ministers of the Republic of Albania (hereinafter referred to as Contracting Parties),

WISHING to stimulate their mutual co-operation in plant protection field;

DESIRING TO improve the protection of their territory against the introduction of plant quarantine pests and to limit the losses occurring as a consequence of the acting thereof;

IN ORDER TO facilitate the mutual trade in and exchange of plants and plants products has agreed as follows:

Article 1

The competent authorities of the Contracting Parties for the implementation of this Agreement are:

- in Montenegro: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management
with seat in Podgorica
- in the Republic of Albania: Ministry of Agriculture and Rural Development
with seat in Tirana

Article 2

For the purpose of this Agreement, the following definitions shall apply:

- a) plants – living plants and parts thereof, including seeds in so far as they are intended for planting and not for the consumption or processing;
- b) plant products – unmanufactured material of plant origin (including grain) and those manufactured products that, by nature of their processing, may create a risk for the spread of pests;
- c) pests – any form of plant or animal life, or any pathogenic agent, injurious or potentially injurious to plants or plant products;
- d) quarantine pests – pests potentially dangerous to the economy of importing country, which are not present in the importing country, or present, but not widely distributed, and are actively controlled and efficaciously eradicated.

Article 3

Contracting Parties shall notify each other of Lists of quarantine pests, as well as of specific quarantine requirements (phytosanitary prohibitions, restrictions and conditions) related to the import or to the transit of plants and plant products.

Any changes in Lists mentioned in item 1 of this article shall be notified in writing to the other Contracting Party in appropriate advance prior to their coming into force.

Article 4

The competent authorities of the Contracting Parties shall inform each other without delay on significant changes in appearance of quarantine pests, as well as of the undertaken pest control measures.

Article 5

The competent authorities of the Contracting Parties shall ensure that the export and transit of consignments to/through the state territory of the Contracting Parties is carried out in accordance with legal provisions of the importing country or the transit country respectively.

Article 6

Any consignment for the export which is subject to phytosanitary inspection shall be accompanied by a phytosanitary certificate elaborated according to the model specified in the International Plant Protection Convention and issued by the competent authority of the Contracting Party.

The phytosanitary certificate does not exclude the right of the importing country to perform in appropriate manner the phytosanitary inspection and to undertake necessary measures.

Article 7

The competent authorities of the Contracting Parties shall inform each other of the points of entry at which import, export and transit of consignment should be carried out.

Article 8

If on the occasion of the phytosanitary inspection quarantine pests are found or a violation of importing state's regulation in plant protection field is established the competent authority of the Contracting Party is entitled to refuse the import of the consignment or to destroy such consignment or to undertake other necessary phytosanitary measures.

Article 9

The competent authorities of the Contracting Parties shall:

- a) exchange legal regulations on protection of plants, no later two months from the date of the coming into force thereof;
- b) support the exchange of expert with the purpose of getting acquainted with the organization of plant protection, as well as with the experience and scientific results in plant protection field;
- c) exchange information on all important professional journals, monographs and publications in plant protection field, which are published in their respective state.

Article 10

In order to speed up the transport and to reduce the risk of the introduction of quarantine pests, phytosanitary inspection may be carried out by the competent authorities on the territory of the other Contracting party, if consent is given to that effect.

The procedure and other conditions of phytosanitary inspection shall be established by the competent authorities of the Contracting Parties for each individual case.

Article 11

In order to solve specific issues with respect to the implementation of this Agreement the competent authorities of the Contracting Parties shall organize mutual meetings if necessary. The meetings shall take place alternatively in Montenegro and in the Republic of Albania. The date and venue of each meeting shall be determined on the basis of the mutual agreement.

All expenses shall be borne by the Contracting Parties themselves.

Article 12

Any disputes that might occur during the implementation of this Agreement shall be settled through the consultations and negotiations between the two Contracting Parties. If this does not lead to desirable results, disputes shall be solved by diplomatic way.

Article 13

This Agreement does not infringe on the rights and obligations of the contracting Parties arising from the international agreements by which they are the Contracting Parties.

Article 14

The Agreement comes into force on the thirtieth day from the day of the receipt of the later note through diplomatic channel from on Contracting Party to the other that all national legal requirements for the coming into force of this Agreement has been fulfilled. This Agreement has been concluded for the period of 5 years and shall be automatically extended for another period of 5 years, unless on of the Contracting Parties denounces it in writing through diplomatic channel, at least 6 months before the termination of the respective validity period.

Done in Podgorica, on the _____ in two original copies, each in Montenegrin, Albanian and English languages, each of them being equally authentic. In case of divergence in interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government
of Montenegro**

**For the Council of Minister
of the Republic of Albania**

_____

_____

MARRËVESHJE
NDËRMJET
QEVERISË SË MALIT TË ZI

DHE

KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
“MBI BASHKËPUNIMIN NË FUSHËN E MBROJTJES SË BIMËVE”

Qeveria e Malit të Zi dhe Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë (në vijim të referuara si Palë Kontraktuese), me dëshirën për nxitjen e bashkëpunimit të tyre të ndërsjellë në fushën e mbrojtjes së bimëve;

me dëshirën për të përmirësuar mbrojtjen e territorit të tyre nga ndërhyrja e dëmtuesve të karantinës së bimëve dhe për të kufizuar humbjet që ndodhin si pasojë e veprimit të tyre;

në mënyrë që të lehtësojnë tregtinë e ndërsjellë dhe shkëmbimin e bimëve dhe produkteve bimore, kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, janë:

- në Malin e Zi:	Ministria e Bujqësisë, Pyltitarisë dhe Menaxhimit të Ujërave me seli në Podgoricë
- në Republikën e Shqipërisë:	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me seli në Tiranë

Neni 2

Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje zbatohen përkufizimet e mëposhtme:

- a) bimët - bimët e gjalla dhe pjesët e tyre, duke përfshirë edhe farat, për aq kohë sa janë të synuara për mbjellje dhe jo për konsum ose përpunim;
- b) produktet bimore - materiale të papërpunuara me origjinë bimore (duke përfshirë drithërat) dhe ato produkte të përpunuara të cilat, sipas natyrës së përpunimit të tyre, mund të krijojnë rrezik për përhapjen e dëmtuesve;
- c) dëmtuesit - çdo formë e jetës së bimëve ose kafshëve ose ndonjë agjenti patogjen, dëmtues ose potencialisht dëmtues për bimët ose produktet bimore;
- d) dëmtues karantinor - dëmtuesit potencialisht të rrezikshëm për ekonominë e vendit importues, të cilët nuk janë të pranishëm në vendin importues ose që janë të pranishëm, por që nuk janë të përhapur gjerësisht dhe janë të kontrolluar në mënyrë aktive dhe të zhdukur në mënyrë efikase.

Neni 3

Palët Kontraktuese do të njoftojnë njëra-tjetrën mbi Listat e dëmtuesve karantinorë, si dhe për kërkesat specifike të karantinës (ndalimet, kufizimet dhe kushtet fitosanitare) në lidhje me importin ose transitin/kalimin e bimëve dhe produkteve bimore.

Çdo ndryshim në Listat e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni duhet t'i njoftohet me shkrim paraprakisht Palës tjetër Kontraktuese, duke i dhënë kohën e duhur përpara hyrjes së tyre në fuqi.

Neni 4

Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese duhet të informojnë njëri tjetrin pa vonesë mbi ndryshimet thelbësore në shfaqjen e dëmtuesve karantinorë, si dhe për masat e ndërmarra mbi kontrollin e dëmtuesve.

Neni 5

Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese duhet të sigurojnë që eksporti dhe transiti/kalimi i ngarkesave në/përmes territorit shtetëror të Palëve Kontraktuese të kryhet përkatësisht në përputhje me dispozitat ligjore të vendit importues ose vendit të transitit.

Neni 6

Çdo ngarkesë për eksport, e cila i nënshtrohet inspektimit fitosanitar, duhet të shoqërohet nga një certifikatë fitosanitare e përpunuar sipas modelit të përcaktuar në Konventën Ndërkombëtare të Mbrojtjes së Bimëve dhe e lëshuar nga autoriteti kompetent i Palës Kontraktuese.

Certifikata fitosanitare nuk përjashton të drejtën e vendit importues për të kryer në mënyrën e duhur inspektimin fitosanitar dhe për të ndërmarrë masat e nevojshme.

Neni 7

Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese duhet të informojnë njëra tjetrën për pikat e hyrjes në të cilat duhet të kryhet importi, eksporti dhe transiti i dërgesës.

Neni 8

Nëse me rastin e inspektimit fitosanitar, janë zbuluar dëmtues karantinorë ose është konstatuar shkelje e rregullores së shtetit importues në fushën e mbrojtjes së bimëve, autoriteti kompetent i Palës Kontraktuese ka të drejtë të refuzojë importin e ngarkesës ose ta shkatërrojë atë, ose të ndërmarrë masa të tjera të nevojshme fitosanitare.

Neni 9

Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese duhet të:

- a) shkëmbejnë rregulloret ligjore për mbrojtjen e bimëve jo më vonë se dy muaj nga data e hyrjes së tyre në fuqi;

- b) mbështetin shkëmbimin e ekspertëve, me qëllim të njohjes së organizimit të mbrojtjes së bimëve, si dhe me përvojën dhe rezultatet shkencore në fushën e mbrojtjes së bimëve;
- c) shkëmbejnë informacion për të gjitha revistat, monografitë dhe botimet e rëndësishme profesionale në fushën e mbrojtjes së bimëve, të cilat publikohen në shtetin e tyre përkatës.

Neni 10

Me qëllim përshpejtimin e transportit dhe zvogëlimin e rrezikut për ndërhyrjen e dëmtuesve karantinorë, inspektimi fitosanitar mund të kryhet nga autoritetet kompetente në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, nëse jepet pëlqimi për atë qëllim.

Procedura dhe kushtet e tjera të inspektimit fitosanitar përcaktohen nga autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese, për secilin rast individual.

Neni 11

Për të zgjidhur çështjet specifike në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese do të organizojnë, nëse është e nevojshme, takime të përbashkëta. Takimet do të zhvillohen në Malin e Zi dhe në Republikën e Shqipërisë, sipas rastit. Data dhe vendi i çdo takimi përcaktohen në bazë të marrëveshjes së ndërsjellë.

Të gjitha shpenzimet do të përballohen nga vetë Palët Kontraktuese.

Neni 12

Çdo mosmarrëveshje që mund të ndodhë gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhet përmes konsultimeve dhe negociatave midis Palëve Kontraktuese. Nëse kjo nuk çon në rezultate të dëshirueshme, mosmarrëveshjet do të zgjidhen me rrugë diplomatike.

Neni 13

Kjo Marrëveshje nuk shkel të drejtat dhe detyrimet e Palëve Kontraktuese që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare në të cilat ato janë Palë Kontraktuese.

Neni 14

Kjo Marrëveshje hyn në fuqi pas tridhjetë ditëve nga dita e marrjes së notës/komunikimit më të fundit nëpërmjet rrugëve diplomatike nga njëra Palë Kontraktuese tek tjetra, që të gjitha kërkesat ligjore kombëtare për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje janë plotësuar.

Kjo Marrëveshje është lidhur për një periudhë 5 vjeçare dhe do të zgjatet automatikisht për një periudhë tjetër prej 5 vitesh, përveç kur njëra prej Palëve Kontraktuese e denoncon atë me shkrim nëpërmjet rrugëve diplomatike, të paktën 6 muaj para përfundimit të periudhës përkatëse të vlefshmërisë.

Nënshkruar në Podgoricë, _____, në dy origjinale, në gjuhën shqipe, në gjuhën malazeze dhe në gjuhën angleze, ku secila prej tyre janë njëlloj autentike. Në rast të mospërputhjeve në interpretim, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

**Për Qeverinë
e Malit të Zi**

**Për Këshillin e Ministrave të Republikës së
Shqipërisë**
